

Kommentar til budsjett 2022 Østre Toten kommune

Fagforbundet i Østre Toten organiserer ansatte i alle sektorer i kommunen fordelt på 22 yrkesgrupper. Vi er sterkt bekymret over hvilke konsekvenser budsjettforslaget vil ha for våre medlemmer, arbeidsmiljøet til ansatte, tjenestene til innbyggerne og kommunens omdømme både som arbeidsplass og bosted.

Fagforbundet ser store utfordringer ved at det skal spares inn enda mer innen helse og omsorgssektoren. Vi stiller spørsmål ved at det blir flere administrative stillinger innen sektoren mens det kuttes på gulvet. Vi frykter at økt press på en sektor som allerede er utsatt for stor slitasje, med høyt arbeidspress og lav grunnbemanning vil føre til økt sykefravær og kompetanseflukt fra kommunen.

Fagforbundet er veldig bekymret for de planlagte kuttene i oppvekst. De foreslåtte kuttene på hele 21 årsverk i grunnskolen, bestående av sosialfaglige og fagarbeidere vil få dramatiske konsekvenser for læringsmiljøet til elevene og arbeidsmiljøet til ansatte. I statsbudsjettet har det kommet blant annet 500.000 i midler pr. skole, lovet av Senterpartiet i valgkampen, det innebærer for Østre Toten 4,5 millioner kroner. Disse pengene er såkalt frie midler, vi mener at disse pengene må øremerkes grunnskolen.

Fagforbundet mener at deltidsbruken i kommunen er et fordyrende element. Ved å etablere en heltidskultur i kommunen vil man kunne tilstrebe en grunnbemanning som vil være mer robust i forhold til sykefravær. Heltidsstillinger vil, i tillegg til å bedre turnuser og arbeidsmiljø, også bidra til å styrke medarbeiderskapet ved at ansatte vil ha et større eierforhold til arbeidsplassen.

Vi frykter at en presset kommuneøkonomi vil friste politikere og administrasjonen til å vurdere å konkurranseutsette tjenester. Konkurransetsetting er et drastisk tiltak hvor man velger bort politisk styring fremfor styring via kontrakt. Vi vil at kommunen gjennom politisk styring skal drive tjenester i egen regi, og på den måten ha budsjettkontroll og fleksibilitet ved å kunne trekke ned kostnader ved behov, noe som er vanskelig ved kontrakt.

Fagforbundet stiller også spørsmål ved ekstern konsulentbruk sett i lys av at det er ansatt flere rådgivere i kommunen. Vi mener at kommunen må bruke egne ressurser istedenfor å leie inn eksterne og dyre konsulenter.

Vi er bekymret for hva den digitale transformasjonen i kommunen vil koste når dette skal inn i driftsbudsjettet 2023. Vi stiller spørsmål ved opprettelsen av nye IT stillinger når dette er satt ut til lkomm, og hva dette vil koste kommunen økonomisk i forhold til å kunne hatt all IT-drift i egen regi.

Fagforbundet mener at alle samlinger/møtevirksomhet bør gjennomføres i egen regi innenfor kommunens grenser. Pandemien har lært oss å bruke digitale verktøy til møter, vi mener at kommunen skal, der dette er gjennomførbart, bruke disse verktøyene som et besparende og effektiviserende tiltak.

Vi mener at alle skal bidra til fellesskapet. I dag er det kun boliger og fritidseiendommer som betaler eiendomsskatt. Vi mener at næringslivet må bidra på lik linje med innbyggerne for å sikre gode tjenester til fellesskapet, «gjør din plikt, krev din rett.»

Fagforbundet er fullstendig klar over utfordringene Østre Toten står ovenfor, både i kommende budsjett, men også i årene framover. Vi vil derfor komme med to konkrete tiltak som krever langsiktig og konstruktivt arbeid basert på partssamarbeid.

Første tiltak er å få ned sykefraværet:

Det er satset mye på å redusere sykefraværet i kommunen og det er utarbeidet gode rutiner for sykefraværsoppfølging. Fagforbundet mener likevel at kommunen må jobbe mer aktivt sammen med vernetjenesten og fagforeningene for å få ned sykefraværet. Dette arbeidet vil være et viktig bidrag for å få ned utgiftene da det er store summer å spare i å få ned sykefraværet. Da må det jobbes forebyggende med blant annet en bedre organisering av arbeidstidsordninger og bemanning. Administrasjonen må, sammen med vernetjenesten og fagforeningene, ha en overordnet forankring til hva som menes med helsefremmende turnus. Dette innebærer en enighet om lengden på vakter, antall nattevakter på rad, hviletid mellom vakter, og at turnusen følger klokka. Vi mener at det må være et mye større fokus på den bakenforliggende grunnen til høyt fravær, som arbeidstidsordninger, høyt arbeidspress og slitasje på de ansatte, og at dette arbeidet vil være en viktig del av hvordan man skal møte de økonomiske utfordringene framover. Vi mener også at grunnbemanningen må styrkes som en del av det forebyggende sykefraværsarbeidet. For få folk på jobb fører til unødvendig høyt arbeidspress som igjen fører til slitasje, yrkesrelaterte sykdommer og sykefravær.

Det andre tiltaket er trepartssamarbeid:

Et aktivt trepartssamarbeid er viktig for å sikre at kommunen kan levere tjenester av høy kvalitet. Fagforbundet vil komme med et konkret forslag om et aktivt trepartssamarbeid hvor politikere, administrasjonen, arbeidstakerorganisasjonene og vernetjenesten møtes kvartalsvis for å se på organiseringen og bemanningen av tjenestene, sykefraværet, og ikke minst økonomien som grunnleggende viktige temaer. Å drøfte dette i fellesskap underveis i budsjettperioden vil styrke arbeidet for å opprettholde gode tjenester til innbyggerne og trygge arbeidsvilkår for de ansatte.

Et aktivt trepartssamarbeid vil med andre ord være en særegen møteplass, forankret i selve definisjonen for et godt partssamarbeid, som er likeverdighet mellom partene, felles problemløsning og et kollektivt ansvar for de vedtatte beslutninger.

Samarbeidet rokker selvsagt ikke ved hverken kommunedirektøren eller politikernes beslutningsmyndighet, men det gir politikerne som de endelige beslutningstakerne et mye bedre beslutningsgrunnlag. For når politikerne kommer tettere på virksomhetene, så øker også forståelsen for at de verdiene kommunen rår over og utfordringene knyttet til kravene om forbedringer i stor grad handler om ansatte som utfører en jobb til det beste for innbyggerne.

Arbeidsutvalget Fagforbundet Østre Toten